

Het denkend deel der natie

Op 23 oktober werd Franca Treur bij het praatprogramma 'Pauw' geïnterviewd over haar nieuwe boek *Hoor nu mijn stem*. Dit boek gaat over het refo-meisje Nina dat zich losmaakt van haar milieu en in de mediawereld terecht komt.

Het gesprek begon en Franca Treur vertelde dat 'radio en tv er in de refo-wereld eigenlijk niet inkwamen' (behalve dan de weerberichten die thuis werden beluisterd omdat dat voor het boeregezin belangrijk was). Pas tijdens haar studie zag zij voor het eerst Bill Clinton in beeld. Dit bracht Jeroen Pauw tot de vraag: 'Wat heb jij dan voor een achterstand?' en Franca vertelde dat ze tijdens haar studie ontdekte dat 'anderen veel meer wisten dan ik' en dat, toen bij de presentatie van haar nieuwste boek iemand sprak over 'een Patty Brard-momentje', zij niet wist wie Patty Brard was. Jeroen Pauw wist het gelukkig wel en legde uit dat deze dame iets deed in een programma dat 'Bananensplit' heette en waarvan de slogan was: 'Gaan met die banaan!'.

Op de achtergrond van de opnamestudio zag je ondertussen op een groot scherm een foto van een keurig refo-gezin in de kerk: de dames en meisjes met hoeden op.

Franca Treur vervolgde met te vertellen dat haar interesse voor de refo-wereld weer terugkwam en dat er ook wel mooie kanten zitten aan een omvattende religieuze wereldbeschouwing. Jeroen Pauw bracht hier tegen in: 'Maar gelovigen hebben iets minder de gave van het relativeren (...) en als ze wel relativeren is het geloof snel weg'.

Franca Treur verdedigde dat gelovigen echter soms juist wel relativeren via humor - 'niet over God, maar wel over een ouderling' - en ter geruststelling verzekerde ze Jeroen Pauw dat ze niet is teruggekeerd tot het geloof. Ze is blij dat ze daar geen deel meer van uitmaakt 'want je mag niet zelf denken'. Wat ze van haar oude geloofswereld overgehouden heeft, is haar familieband, de liefde voor het woord 'en een bestseller-debuut'.

Het zal wel aan mijn gebrek aan relativering liggen, dat nu eenmaal inherent is aan mijn omvattende religieuze wereldbeschouwing, maar ik heb me werkelijk groen en geel geërgerd aan dit programma. Ik erger me in dit licht de laatste tijd voortdurend. In de rubriek 'De tien geboden' van *Trouw* staat elke zaterdag wel weer een bekende Nederlander die, als hij bij het eerste gebod komt, in zes regels vertelt hoe hij op twaalfjarige leeftijd het geloof in God tijdens het speelkwartier heeft afgeschaft omdat hij ontdekte hoe onzinnig dit geloof is. Op een "wetenschappelijk" niveau verslaat Richard Dawkins met zijn boek *God als misvatting* zijn duizenden en Dick Swaab's *Wij zijn ons brein* is er nu in een speciale kinder-editie (want je kan er niet vroeg genoeg mee beginnen kinderen te verlossen van het geloof dat slechts een epileptische stoornis in een hersenkwab is).

En nu zat hier het denkend deel der natie bijeen in het programma 'Pauw'. Er zweemde om Pauw's lippen een verzaligde glimlach van louter redelijke weldenkendheid. De Rede boog zich hier met minzame welwillendheid over het Reservaat der Sioux-Indianen: de *Bible Belt*.

Die Indianen bestaan heus niet alleen nog maar in boeken - wat je wel zou denken - maar ook in het wild. Met name in Zeeland heb je er nog best veel van. In hun reservaat hebben ze echter - hoe bestaat het? - geen televisie of radio. Wel is daar alreeds de *courant* uitgevonden: de *Grensbode der Sioux-Indianen* oftewel het *Reformatorisch Dagblad*.

Dat alles maakt het natuurlijk wel begrijpelijk dat die Indianen niet zo veel weten. Ze weten geneens wie Patty Brard is. Maar als ze dan gaan studeren (want ze zijn heus niet allemaal dom) dan komen ze tot het licht en weten ook zij wie de Bekende Nederlanders zijn: Gaan met die Indiaan! En als ze dan uit het reservaat weglopen dan kunnen ze zelfs bij de Bekendste Aller Nederlanders, Jeroen Pauw ('ik zag er vroeger best leuk uit'), in het programma komen.

Maar nu serieus. Ik vind het aangrijpend dat Franca Treur haar geloof heeft vaarwel gezegd. Voor een deel kan refo-land zich dit ernstig aanrekenen: Hoe gunnend is haar het heil aangereikt en hoe serieus werden haar vragen genomen? Tegelijk zijn er wel degelijk antwoorden te geven op haar vragen (en er mogen vragen open blijven). En wat is haar alternatief, nu zij de geloofswereld heeft verlaten? De Nederlandse televisie-wereld? Haar troosteloze feuilleton in *Trouw*? Moge zij God ontmoeten in de ruimte van het geloof dat ook het denken omvat.

Dr. Ewald Mackay